

Žal so nas dogodki pr ehiteli

ALEŠ HAUC, generalni direktor Pošte Slovenije

JURE STOJAN

Zadnji rop pošte se je končal tragično. Pošta torej premalo varuje svoje zaposlene in ni dovolj vložila v varnost?

“Najprej moram povedati, da nas je rop pošte v Kresnicah, v katerem je življenje izgubila naša sodelavka, izjemno pretresel. Žalostno je stanje duha v naši državi, da se dogajajo takšna skrajna dejanja. Moram pa tudi povedati, da v poslovodstvu odločno zavračamo očitke o domnevnih slabih varnostnih razmerah in o tem, da ne poskrbimo dovolj za svoje zaposlene. V času našega mandata od leta 2005 naprej se je na področju varovanja v tej družbi ogromno storilo predvsem v smislu odvrnitve poskusov kaznivih dejanj, in se tudi še bo storilo. Naj navedem, da je bilo v letu 2005, ko sem prišel v Pošto, v to področje vloženi nekaj čez 300 tisoč evrov, v letu 2011 pa bomo področju varnosti namenili 2,1 milijona evrov in celo več. Veliko skrb posvečamo izobraževanju in usposabljanju zaposlenih na področju zagotavljanja varnosti. V zadnjih treh letih smo posodobili sistem videonadzora, protivlomni sistem ter sistem kontrole pristopa v logističnem centru v Ljubljani, ki pomeni v Pošti Slovenije objekt najvišjega tveganja, ter s sistemom videonadzora v letu 2009 opremili 20 pošt. V začetku leta 2011 smo nadgradili in posodobili tudi sistem videonadzora v logističnem centru v Mariboru. Takoj bomo začeli postopke za izvedbo dodatnih varnostnih ukrepov: s sistemom videonadzora bomo opremili pošte, za katere ocenjujemo, da so najbolj ogrožene, postopno pa tudi vse druge. Prav tako bomo na poštah, ki niso ustrezno mehansko varovane, zvišali steklene zapore pred blagajniškim mestom (mehanska zapora do stropa, tako da storilec ne bo imel dostopa preko blagajniškega pulta v blagajniški prostor), namestili

protivlomno folijo na vse steklene površine na poštah (zunanje in notranje), dodatno ojačali nekatera vrata v notranjosti pošt, namestili protivlomna vrata in podobno, v naslednjih letih pa bomo mehanske zapore uvedli tudi na vseh drugih poštah. V teku pa je tudi novi razpis za nabavo dimnih denarnih pasti, ki obarvajo gotovino, da je neuporabna. Tudi za pošto Kresnice so bile v letošnjem letu načrtovane vse tri oblike varovanja - videonadzor, mehanske zapore in sistem dimnih pasti. Žal so nas dogodki, zaradi večkrat omenjenih težav pri javnih razpisih, prehiteli.“

Pošta Slovenije je lani zmanjšala število zaposlenih za 117, pa vendar se je plačna masa povečala za 2 odstotka. Ob tem je poslovni izid iz poslovanja pred davki (ebit) upadel za dobrih 17 odstotkov. Torej ne znate več opravljati poštnega posla?

“Edino povišanje plač, do katerega je prišlo, je bilo določeno z eskalacijskim členom kolektivne pogodbe. Sicer pa smo racionalizirali poslovanje in lani zmanjševali število zaposlenih. Poleg povečanih stroškov dela, ki so vključevali stroške plač, regresa, božičnice in posebej izplačila dobička delavcem, je nekaj narasla tudi amortizacija. Vendar pa so finančni prihodki nekoliko popravili padec dobička iz poslovanja in Pošta Slovenije je lani vseeno dosegla 16,3 milijona čistega dobička, kar je nekaj manj kot leto poprej.“

Bo letošnja prisila Agencije za upravljanje kapitalskih naložb (AUKN), da sodelujete v dokapitalizaciji NKBM, škodovala vaši bilanci?

“Pritiskov ni bilo. AUKN je izdala skupščinski sklep, ki smo ga morali spoštovati. Na srečo smo imeli dovolj denarnih rezerv, da smo lahko to tudi izvršili. Vsekakor je za nas bolje, da smo ta denar morali vložiti v delnice NKBM, ki je kljub vsemu po našem mnenju

perspektivna banka, kot pa da bi ta znesek morali vplačati v državni proračun.“

Iz vaših besed zveni, kot da je odločitev AUKN priletela kot strela z jasnega.

“Z dokapitalizacijo (NKBM, op. p.) smo bili seznanjeni nekaj dni prej. Na srečo smo imeli možnost reagirati, je pa to gotovo spremenilo naše prevzemne načrte v prihodnosti. Ker pa že zdaj presegamo poslovni načrt, tudi upam, da se bomo dovolj finančno okrepili in da bomo lahko uresničili vse druge načrte.“

Kako ste zadovoljni z naložbo doslej?

“Imamo velika pričakovanja po donosnosti delnice NKBM. Seveda spremljamo gibanje tečaja delnic NKBM na varšavski in na ljubljanski borzi. Nismo zadovoljni s trenutno ceno. Od uprave NKBM pričakujemo, da bo ta trend preusmerila navzgor, predvsem z zvišanjem donosnosti banke. Ta zdaj res ne ustreza našim pričakovanjem, sploh v primerjavi z donosnostjo Pošte.“

Ste lahko konkretni? Kolikšen donos pričakujete od NKBM?

“Smo nekaj manj kot sedemodstotni lastnik banke in zato bomo aktivni lastnik. Od uprave pričakujemo, da bo NKBM vodila v dobro družbe in gospodarno, seveda pa zagotavljala tudi primerni donos. Za bančno delnico je zlato pravilo, to se ve, vsaj desetodstotni donos na leto.“

V dokapitalizaciji NKBM sta morala sodelovati tudi Eles in Gen Energija, ki od vlade zahtevata čimprejšnji umik iz lastništva banke. Kaj pa vi?

“Naš naložbeni horizont je zelo preprost. Če se bo država odločila prodati svoj delež, se ji bomo pridružili, in to že zaradi prevzemne premije. Sicer pa bomo iskali druge možnosti. Za zdaj nimamo namena izstopati iz lastništva. V prihodnosti načrtujemo, da se bo

Pošta Slovenije še bolj usmerila v finančne in informacijske storitve, kot je v EU že dlje časa trend. Naše lastništvo v banki je s tega vidika celo smiselno, z NKBM pa tudi že nekaj let sodelujemo v Poštni banki Slovenije, kjer je Pošta 45-odstotna lastnica.“

Pa vendar vam bo zaradi vstopa v NKBM zmanjkalo denarja za širitve poštnega posla drugod v Evropi.

“Naložba v NKBM je prišla v precej ugodnem času, saj svojih prevzemnih tarč še nismo povsem opredelili, to pa predvsem zaradi političnih razmer na Balkanu. Čeprav je pred leti kazalo, da smo že zelo blizu nakupa makedonske pošte, bodo spremembe po volitvah zahtevale ponovno grajenje odnosov z makedonsko vlado in pošto. Kar se preostalih prevzemnih tarč tiče, pa smo še v fazi preučevanja. Prevzem je zelo resna zadeva in zahteva natančen pregled celotnega poslovanja prevzemne tarče in razmer, v katerih deluje, pa tudi zaupanje v njeno sedanje vodstvo. Prepričan sem, da se bodo prevzemne priložnosti še pojavljale. Do takrat pa bomo svojo finančno moč okrepili, tudi zaradi naložbe v NKBM, da bomo lahko morebitne bodoče prevzeme financirali sami.“

Ministrstvo za gospodarstvo ste ogorčili z višino svoje plače. Se vam ne zdi, da bi morali direktorji državnih družb imeti nižjo plačo, in to ne samo iz solidarnosti z obubožano državo, pač pa predvsem zato, ker ima državno podjetje bolj ugoden položaj na

Tudi za pošto
Kresnice so bile
v letošnjem letu
načrtovane
vse tri oblike
varovanja -
videonadzor,
mehanske
zapore in sistem
dimnih pasti

trgu?

“Sam sem prepričan, da se vodenje državne družbe v ničemer ne razlikuje od vodenja podjetij v zasebni lasti. Če dam svoj primer, Pošta Slovenije je gospodarska družba zasebnega prava, od 1. 1. 2011 ni več monopolist, deluje v razmerah popolne konkurence, je plačnik vseh vrst davkov in prispevkov v državni proračun, upoštevati mora vse zakone in predpise. Ne prejemamo nobene državne pomoči. Edino, kar nas še veže z državo, je njeno stoddostotno lastništvo. Odkar je državno premoženje prevzela AUKN, smo se od države še bolj oddaljili. Zdaj delamo lažje, bolj sproščeno in nemoteno. Pred tem je bilo kdaj veliko klicev raznih interesnih skupin. Zdaj na srečo tega skoraj ni več. Politika nima v gospodarstvu

kaj iskati, motivi politika so zelo različni od motivov gospodarstvenika.“

Do tako imenovanega Lahovnikovega zakona, ki je plače upravam državnih družb omejil na petkratnik povprečne plače njihovih zaposlenih, ste bili kritični že ob njegovem sprejemu.

“Poznate primer države v EU, ki ima takšen zakon? Jaz ga ne. Ta zakon je po mojem mnenju povzročil veliko škode v državnih podjetjih, zato ker bo še težje dobiti kakovostne vodstvene kadre za tako plačilo. Tudi državna podjetja morajo enakopravno nastopati na trgu. Upam, da bo prišel dan, ko bo ta zakon ukinjen in ga bodo nadomestila moderna priporočila v skladu s smernicami OECD. Predvsem pa bi bilo treba upoštevati

zakon o gospodarskih družbah. Ta določa, da člani nadzornega sveta določijo poslovodstvu ustrezne prejemke glede na težo nalog in poslovanja družbe. Drugih komentarjev na zakon raje ne bi dajal, tudi zato, ker na srečo ne hodim v službo samo zaradi plače.“

Ampak očitali so vam, da ste ta zakon zavestno prezrli.

“To ne bo držalo. V tem zakonu je kar veliko nelogičnosti. Med drugim tudi ta, da višina osnovne plače direktorja ni vezana na poslovanje družbe, ampak je odvisna samo od povprečne plače v podjetju. Zato se pojavljajo takšni nesmisli, da imajo nekateri moji kolegi v državnih družbah večjo plačo od mene, čeprav so imele njihove družbe lani večdesetmilijske izgube, pošta pa ima nekajkrat več zaposlenih in posluje z dobičkom. Tega si predlagatelj zakona ne bi smel privoščiti.“

Ampak zakon je zakon ne glede na to, kaj si mislimo o zmožnostih in namenih predlagateljev. So se vaši nadzorniki zmotili?

“Nadzorni svet v prejšnji sestavi je določil plačo generalnega direktorja v skladu s predlogom, ki so ga posredovale naše strokovne službe, po svoji najboljši vesti. Še vedno sem mnenja, da je določil pravilno plačo, kar sta potrdili tudi pravni mnenji dr. Marijana Kocbeka in dr. Boruta Bratine. Vendar je bilo stališče ministrstva za gospodarstvo drugačno. Razliko v domnevno preveč izplačanih plačah od lanskega junija do prvega januarja letos je poslovodstvo že vrnilo skoraj v polovičnem znesku, preostanek pa bo v doglednem času. Poudaril pa bi, da če se ne motim, stališče vladne zakonodajne službe v zvezi z avtentično razlago tako imenovanega Lahovnikovega zakona govori o njeni morebitni neustavnosti. Pravna stroka naj presodi, kaj je prav.“

V začetku leta je po Sloveniji krožila cela vrsta anonimk, ki so vas obtoževale resnih nepravilnosti. Niste razmišljali o odstopu?

“Kriva sta pohlep in zloba nekaterih interesnih skupin. Zavedam se pa, da je položaj prvega človeka katere koli družbe nenehno na udaru. To doživljam, sicer v manjši meri, že od začetka svojega prvega mandata leta 2005. Nekateri si pač želijo moj položaj, da bi dobili vpliv na denarne tokove Pošte Slovenije pa da bi sklenili določene posle njim v korist. Zato so se pojavile tudi anonimke zoper

mene, z vsemi lažmi in podtikanji. Ne razmišljam o odstopu, ker moram še marsikaj narediti. Doslej še nobena revizija ni ugotovila večjih nepravilnosti na Pošti Slovenije.“

Očitani so vam tudi, da ste s političnimi strankami vseh

nazorov poslovali bolj prijazno, kot bi bilo gospodarno. Kako pomembne so politične stranke kot poštna stranke?

“Točnih zneskov ne morem razkriti. Prihodki od političnih strank so zanemarljivi v primerjavi z ostalimi viri in od teh prihodkov nikakor nismo odvisni. Dejstvo je, da veliko več kot za politične stranke delamo za državo, ki je nekajkrat večji naročnik. Državna naročila obsegajo nekaj milijonov evrov na leto. Tudi v času pred volitvami je država tista, ki kot njihov izvajalec krije največ stroškov volitev, denimo pošilja obvestila o volitvah.“

Parlamentarna komisija, ki preiskuje predvolilna brezplačnika Slovenski tednik in Ekspres, vas je obtožila prekomernih popustov pri distribuciji omenjenih glasil.

“Moje več kot triurno zaslihanje je bilo po mojem mnenju samo še en dokaz, da je Pošta Slovenije tarča napadov interesnih skupin. Pogodbi za distribucijo obeh brezplačnikov smo podpisali zgolj in samo iz ekonomskih razlogov. Člani preiskovalne komisije pa so mi poskušali dokazovati, da smo odobrili prevelik popust in da nismo upoštevali internih pravil poslovanja, čeprav so dobili vsa dokazila mojih sodelavcev, ki so posel peljali. Med mojim pričanjem pa so imeli nekateri člani komisije po mojem mnenju tudi neokusne, celo žaljive pripombe, češ da lažem in podobno. Vem, da morajo preiskovalne komisije opravljati svoje delo, toda ne na takšen način, nikakor.“

Poslanci pa so tudi ocenili, da so bili vaši prejšnji nadzorniki servilni do vas.

“Tudi to je ena od klevet, ki so jih razširili ljudje, ki načrtno delujejo proti Pošti Slovenije in proti meni osebno. Prejšnji nadzorni svet so sestavljali eminentni strokovnjaki. Drago Bahun, takratni predsednik

nadzornikov, je član uprave Gorenja in kadrovski menedžer leta 2007. Dr. Peter Kukovica je predsednik uprave ene od hčerinskih družb Iskre in je vodilni strokovnjak na področju strateškega menedžmenta. Darinka Virant je bila podpredsednica uprave Telekom, zdaj pa je direktorica službe notranje revizije. Vojko Čok je bil predsednik uprave Banke Koper več kot dvajset let, zdaj pa je predsednik njenega nadzornega sveta. Zagotovo ti ljudje ne bi dopustili, da bi bili servilni do mene. So spoštovanja vredni in z njimi je naša uprava korektno sodelovala. Vsekakor pa so vsako odločitev temeljito pretehtali.“

Če je bil prejšnji nadzorni svet tako strokoven, današnji ni? Oziroma drugače, kako se razumete z novimi nadzorniki?

“Tudi novi nadzorni svet spoznava, da ta uprava ni takšna, kot se opravlja po državi. Naši odnosi so danes korektni.“

Pa vendar smo mediji poročali o vaših sporih, sploh z novim predsednikom nadzornega sveta Klemnom Grošljem.

“Odnosov, kakršni so bili v preteklosti, ne želim komentirati. V vseh družbah je tako, da se morata uprava in nadzorni svet s prihodom novih nadzornikov na novo spoznati. Ščasoma se ti odnosi zgladijo in uskladijo, kar se je zgodilo tudi pri nas. Vsak član nadzornega sveta je spoznal obseg, strukturo in okoliščine poslovanja Pošte Slovenije. Gotovo zdaj razmišljajo drugače, kot so pred svojim prihodom, pa tudi osebno so nas že spoznali, videli naš način razmišljanja in dela. Je pa v Sloveniji problem, sploh v državnih podjetjih, da se ob menjavi nadzornikov včasih pojavijo razni prišepetovalci, ki novim nadzornikom oklevetajo člane uprave. Morda se je to dogajalo tudi pri Pošti Slovenije.“

Kdaj bo nova skupščina Pošte?

“To je stvar AUKN. Poslali smo jim vse potrebno gradivo.“

Če sva že pri očitkih iz anonimk, baje ste bili zelo pristranski pri sponzorstvih.

“Naša politika sponzoriranja je jasna, znana in zapisana. V težišču je kultura, od SNG Maribor in Narodnega doma s Festivalom

Lent. Naslednji poudarek je na športu, podpiramo Zlato lisico in še nekatere druge športe. Vsako leto doniramo tudi Univerzitetnemu kliničnemu centru v Mariboru in nekaterim drugim zdravstvenim ustanovam in društvom, kar je za nas najdragocenejši prispevek. Svoj sponzorski denar poskušamo čim bolj razpršiti.“

Sponzorstvo je hvalevredno, če je podjetje zasebno. Pošta pa je državna in vse ustanove, ki ste jih omenili, že prejemajo državna sredstva. Ne bi bilo bolj pravilno, da bi sponzorski denar nakazali v proračun in s tem pomagali razbremeniti davkoplačevalce?

“V letu 2010 je Pošta Slovenije v proračun vplačala več kot 70 milijonov evrov prek prispevkov in davkov na dohodek javnih oseb in na dodano vrednost ter vse druge davščine. Bogatejšega donatorja v proračun bi težko našli. Če Pošta Slovenije nekaj sto tisoč evrov iz svojega marketinškega proračuna razdeli zdravstvu, umetnosti in športu, o tem ne bi smelo biti nobenih pomislekov.“

Večkrat ste namignili, da so vas poskušali ustrahovati in da ste bili deležni pritiskov. Ste lahko bolj konkretni?

“Moram poudariti, da politični pritiski niso bili nikdar direktni. Pod Janševo vlado jih praktično ni bilo, pod sedanjo pa so se povečali. A nikoli s strani vlade. Pritiskale so interesne skupine, ki so se predstavljale kot predstavnice vladajoče koalicije. K nam so prišle s priporočili glede določenih poslov, mi pa jih seveda nismo upoštevali. Vedno sem trdil, da moramo izvajati posle, ki jih pošta potrebuje, drugih pa ne. Zaradi tega sem verjetno padel v nemilost posameznih političnih skupin, posledica tega pa je bil lanski pogrom glede višine moje plače. To je zelo žalostno za slovensko politično in korporacijsko kulturo. Na srečo so se zdaj zadeve toliko normalizirale, da lahko delamo naprej. Glede na izkušnje, ki smo jih imeli v Pošti Slovenije, pa me današnje razmere v Sloveniji ne presenečajo več.“

Imate napete odnose z vašim regulatorjem Agencijo za pošto in elektronske komunikacije (Apek)? Celo tožite jih.

“Slovenska pošta je po mojem mnenju v primerjavi z drugimi

poštami v EU prekomerno regulirana. Po mojem mnenju ima slovenski poštni regulator prevelika pooblastila in slovensko pošto omejuje pri izvajanju njenih dejavnosti. Naši odnosi z Apekom so ta trenutek korektni. Da pa so tožbe odprte, je nekaj povsem normalnega, tožbe pošt zoper regulatorje najdete tudi drugod v EU. Z nekaterimi odločbami Apeka se pač nismo strinjali. Tako je bilo v interesu pošte, da smo vložili tožbo na upravnem sodišču. Verjamem pa, da bomo naprej uspešno sodelovali.“

Kako velik vpliv ima Apek na vaše poslovanje?

“Apek regulira cene določenih poštne storitev v okviru našega izvajanja univerzalne poštne storitve. To je denimo najbolj standardno pismo do 20 gramov. Veliko drugih cen pa reguliramo že sami.“

Bom vprašal drugače. Če ne bi bilo Apeka, koliko bi podražili svoje storitve?

“Težko ocenim kar tako. Naj pa povem, da je poština ponekod v EU precej višja. Osnovna, torej A-znamka, v Avstriji stane 62 centov, tudi v nekaterih bivših državah vzhodnega bloka presega 30 centov. Slovenija je s 27 centi na repu evropskih držav, le še Malta ima nižjo ceno. Zagotovo bomo težili k temu, da bomo cene univerzalne poštne storitve približali povprečju EU.“

Pošta Slovenije uradno nima več monopola na poštne storitve, čeprav ima še zmeraj dominanten položaj na trgu. Že čutite vpliv

konkurentov?

“Do zdaj še nismo zaznali pomembnejših vplivov na poslovanje. Predvidevamo pa, da bodo že v drugi polovici letošnjega leta postali bolj aktivni naši konkurenti, ki so že pridobili dovoljenje regulatorja. Na to smo seveda pripravljani. Spremembam smo se prilagodili in uvedli nove storitve. Glede na dosedanje izkušnje nam gre zelo dobro. Poskušali bomo obdržati vse obstoječe stranke.“

Pogost očitek državnim firmam, tudi pošti, je potratno sklepanje svetovalnih pogodb. Mar res ne najdete internih rezerv pri več kot šest tisoč zaposlenih?

“Če upoštevate, kako velika organizacija je Pošta Slovenije, koliko prihodkov ima in koliko različnih poslov, ugotovite, da zunanje svetovalce zelo zelo malo uporablja. Stroški so zanemarljivi, tudi v primerjavi z drugimi družbami v Sloveniji. O vseh pogodbah smo obvestili nadzorni svet, vsi zneski pa so tudi objavljeni v našem poslovnem načrtu. Spomnil bi samo na to, da je imel Apek že pred leti sklenjene več sto tisoč evrov vredne svetovalne pogodbe, ti zneski pa so krepko presegali naše izdatke za zunanje svetovalce. Na Pošti Slovenije smo na tem področju zelo skromni. Največkrat najemamo pravne svetovalce na zelo kompleksnih področjih, ki jih sami ne obvladujemo. Govorim predvsem o konkurenčnem pravu. Raziskav z drugih področij skoraj ne naročamo, z izjemo tržnih raziskav med potrošniki in skritih kupcev. Gotovo se v dnevnem poslovanju

odpirajo dileme, kjer potrebujete nasvet strokovnjaka, ki se ukvarja samo s tem. Bilo bi tudi neracionalno, da bi zaradi občasnih potreb te ljudi zaposlovali. Več kot 90 odstotkov pravnih zadev pa rešimo sami.“

Sprašujem zaradi anonimke, ki vam je očitala najem storitev odvetnice Nine Zidar Klemenčič.

“Zgodba je zelo žalostna. Mnenja sem, da se je Pošta v tej zgodbi znašla kot kolateralna škoda, da tarča nismo bili mi, pač pa Nina Zidar Klemenčič, saj so jo mediji omenjali še v povezavi z nekaterimi drugimi podjetji. Poudaril bi, da imamo z njeno odvetniško pisarno sklenjeno pogodbo v razmeroma majhnem znesku, naše sodelovanje se je začelo že pred leti in z njenim delom smo zelo zadovoljni. Tudi v zadnjem primeru, ki so ga nekateri želeli izrabiti proti nam. Pošta Slovenije je plačala samo opravljene storitve, tako da poročanje nekaterih medijev ni bilo pravilno. Menim, da si medij, če želi biti resen in kredibilen, ne sme privoščiti objav anonimk. Naj se raje vprašajo, kakšne posledice za stanje duha v tej državi ima včasih njihovo tendenciozno in po mojem mnenju včasih nekorektno poročanje o dogodkih, ki smo ga bili deležni tudi mi.“ ■

Bogatejšega donatorja v proračun bi težko našli

Stran / Page: 2

Doseg / Reach: 57000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 1696 cm²

5 / 5

